

Pomladne basni.

3. Lastavica in kanarček.

Spet so priletele lastavičke s toplega juga in prinesle veselo novico, da je tu pomlad. Ondi v kotu si je izbrala ena prostor za gnezdo. Kako pridno ti je zidala, in kar vidno je rastel umetni dômek. Na zidu pa je visela kletka, lepa kletka — in v njej rumen kanarček. Žalostno je gledal jetnik veselo lastavico, ki je letala zdaj na cesto ali na vrt po blato, zdaj zopet pod strešni kap in je zidala.

„Draga lastavica!“ jo pokliče. „Ej pomudi se malo z ubogim jetnikom! Ti si bila tam daleč na jugu v Afriki, na kanarskih otokih, morda tam, kjer v zlati svobodi živijo moji bratci in pojejo vesele pesmi in ne vedó, kaj je pravzaprav svoboda, ker ne poznajo jetništva. Oj srečni bratci! Povej mi, draga lastavička, ali je kaj novega tam doli?“

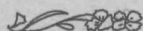
„Ej, lepo je tam na pisanih livadah, na južnih vrtovih. Lepo je tam v tistih cvetočih grmih! Zlato sadje blesti z vej; smehlja se tako ljubko; a tudi cvetje, pisano cvetje se smeje. Ah, vse naenkrat: cvet in sad. Tam je jesen in pomlad, oboje skupaj!“

„Oj srečna, draga lastavica, ki si letela na solnčni jug! Ali jaz moram živeti tu v tem žalostnem kraju, navajen južnega solnca; ah, in še tu zaprt v ozki kletki!“ vzdihne kanarček.

„Ali niso lepi naši kraji? Poglej ti grički, te gorice, ta širna polja, ti travniki! Meniš, da bi bila letela jaz na jug, da ni prihajala zima, ostra in kruta, ki bi me bila umorila, da sem ostala tu. Ej, kako pa sem komaj čakala, da spet poletim nazaj, da spet sezidam gnezdece in letam veselo nad belim selom, nad rojstno svojo vasico!“

„Tebi je lahko seveda,“ jo zavrne kanarček. „Ti si tu doma, si vajena tega kraja. A jaz sem tujec tu in zaprt v ozki ječi. Ti seveda ljubiš to zemljo, ker ti je rojstna; a jaz ljubim jug, ki je moj dom, južno nebo, jasno brez oblakov, ki je moja streha, južno solnce, ki je moj čar. Ah, a vsega tega tukaj ni! Vse to so mi vzeli brezsrčni ljudje in me zaprli, da jim delam kratek čas s pesmicami, ki smo jih peli na južnih vrtovih z radostnimi bratci. Srečna, ki si prosta in ki si doma!“

Tako je govoril kanarček in zapel žalostno pesem o južnem solncu, o južnem nebu brez oblakov. Lastovka je pa veselo zidala gnezdece vsa radostna, da je spet doma.

4. Trije škrjančki.

Pod sinjim nebom so se srečali trije bratci škrjančki.

„Oj dober dan, bratca! No, kakšne pesmi pa pojeta vidva,“ so vpraševali drug drugega.

Pa reče prvi škranček: „Ej, kakšne pesmi? Poglej, te širne njive, to polje, te trate! Ali ni to naš širni dom. In poglej tam ratarja, kako orje, kako seje seme svojih nad. O tem pojem jaz, o njivah, tratah, in delam kratek čas kmetiču s svojimi pesmicami!“

„E, kaj to,“ ga zavrne drugi. „Jaz pa pojem o pomladanskem nebu. Ali ni ono streha našega domovja? Jaz pa pojem o vsčobsevajočem solncu; ali ni ono naš car, naš vladar?“

„He bratca,“ reče tretji. „Jaz pa ne pojem ne o polju in ne o solncu. Kdo je ustvaril ta širna polja, te trate, te griče? Kdo je postavil to streho našemu domovju, jasno nebo? Kdo kaže pot solncu, našemu carju? Tistemu, bratca, pojem jaz; mu tudi vidva!“

In pridružila sta se dva škrančka tretjemu in peli so vsi trije slavo Stvarniku vsak dan od jutra do večera v solnčnih višavah...

Bogumil Gorenjko.

Ko bi mogel...

Skozi klasje šla je pesem,
ki jo je škranček pel,
pesem sladka, kot hi veter
skozi zlate strune vel.

Tudi jaz zapel bi pesem,
pesem sladko – a ves svet
za občutke mi ne najde
ne izraza, ne besed.

In tako potujem nemo:
koprnjenje sanj v očeh;
daljni cilji – svetli cilji
in bodočnosti nasmeh...

J. Timoška.

Oj sijaj!

Oj sijaj, oj sijaj, solnce,
na to zeleno polje,
da bodo zapeli škrančki
vesele in radostne volje!

Oj sijaj, oj sijaj, solnce,
na te zelene trate,
da bodo pripluli metuljčki
spet k rožicam v radostne svate!

Oj sijaj, oj sijaj, solnce,
posijaj v življenje mi moje,
da spet razjasni se mi lice,
da srce veselo zapoje!

Bogumil Gorenjko.

